

KLOOSTER NIEUW SION

JAARVERSLAG KLOOSTER NIEUW SION (KNS) OVER HET JAAR 2021.

Het jaarverslag bestaat uit twee gedeelten: een bestuursverslag en een directieverslag

Bestuursverslag

Het statutaire doel van de Stichting Nieuw Sion is, vanuit een christelijke identiteit:

- a. het in stand houden en behouden van religieus en cultureel erfgoed (rijksmonument)
- b. ontmoeting, stilte en bezinning uit te dragen en te bevorderen als belangrijke voorwaarden voor een duurzame en heilzame ontwikkeling van individuen, groepen en de samenleving als geheel, in relatie tot God, de naaste en de natuur
- c) wat hiermee verband houdt, rekening houdend met de oorspronkelijke bedoeling van de cisterciënzer traditie

In grote lijnen kijken we als bestuur met tevredenheid terug op 2021 waar het gaat om het bereiken van deze doelstelling.

We hebben het afgelopen jaar beperkingen ervaren als gevolg van corona, waardoor een aantal activiteiten geen doorgang kon vinden. Tegelijkertijd is die luwte ook benut om een aantal bestaande ideeën verder uit te werken en om te zetten in activiteiten.

De installatie van de getijdengemeenschap en de realisatie van het jongerenproject 'Jong Nieuw Sion' versterkten het gemeenschapsleven verbonden aan Nieuw Sion.

De economische basis van de stichting is versterkt door de opening van een koffieschenkerij. Daarnaast is het besluit genomen tot de ontwikkeling van een kloosterboerderij-brouwerij.

Inhoudelijk is gewerkt aan het versterken van het aanbod van programma's zoals een stilleretraite. Vanwege beperkingen door corona is daarnaast sterk ingezet op individuele gasten en dat wierp goede vruchten af.

Het onderhoud aan de buitenzijde van het pand is gerealiseerd conform het meerjarenplan dat is opgesteld door Boerman Kreek. In 2021 heeft dit tot beperkte uitgaven geleid, in

volgende jaren zal dit hoger uitvallen. In het verleden werden dit soort verschillen over de jaren heen financieel geëgaliseerd, zodat elk jaar ongeveer hetzelfde bedrag aan kosten werd verantwoord, al waren de feitelijke uitgaven hoger of lager. Met de nieuwe boekhoudregels in 2021 is dit niet langer toegestaan, en worden verschillen in onderhoudskosten zichtbaar in de winst en verlies van de Stichting.

Door de beperkte onderhoudskosten in 2021 is sprake van een positief resultaat voor de stichting over 2021; zou er conform de oude methodiek een onderhoudsvoorziening zijn gevormd, dan zou het resultaat negatief zijn geweest.

Verder is een parkeerplaats gerealiseerd om de toenemende stroom bezoekers voldoende parkeerruimte te geven.

In het hiernavolgende directieverslag wordt de ontwikkeling van de activiteiten verder toegelicht.

Als stichtingsbestuur hebben we in 2020 steeds meer mandaat bij de directie neergelegd. Als bestuur zijn we gaan sturen op visie, missie, hoofdlijnen van beleid, en de financiën, terwijl de beide directeuren de dagelijkse gang van zaken bestierden. Daarom rees in de loop van 2021 de vraag of het nodig bleef om te blijven doorgaan met een constructie waarin een stichtingsbestuur én een adviesraad figureerden. Na rijp beraad werd besloten bestuur en adviesraad in elkaar te doen opgaan. Zo ontstond een stichtingsbestuur met vijf leden. Het bestuur heeft zich laten informeren door de directie en heeft ook zelf, door aan verschillende activiteiten deel te nemen, kennisgenomen van de ontwikkelingen. Regelmatig werd de vraag gesteld of onze idealen rond verstillig, gastvrijheid en een centrale plek van het getijdengebed zich verdragen met de activiteiten van ons kloosterbedrijf. Dit blijft een spanningsveld dat ook de komende jaren aandacht zal vragen.

Terugblikkend op een in economisch en menselijk opzicht uitdagend jaar kunnen we heel tevreden zijn. Onze gemeenschappen zijn sterker en meer divers geworden en onze kloostereconomie is versterkt met enkele nieuwe pijlers. Onze vrijwilligers uit de verschillende gemeenschappen hebben zich door de coronamaatregelen niet uit het veld laten slaan, maar hebben wegen gevonden om hun belangrijk werk voort te zetten. Onze woongemeenschap heeft zich gestabiliseerd en juist omdat deze dragende krachten die het klooster bewonen zo belangrijk zijn is dat goed nieuws. Het is verheugend dat een sluitende exploitatie ondanks de coronabeperkingen mogelijk is gebleken, al is dat mede bereikt door eenmalig lage onderhoudsuitgaven. We zijn ervan overtuigd dat de versterking van onze pijlers op den duur voldoende vrucht zal dragen om zowel de gemeenschappen in stand te houden als ook het monument Klooster Sion. Dus zien we de toekomst met vertrouwen tegemoet.

Bestuur Nieuw Sion

DIRECTIEVERSLAG

DE VERSTERKING VAN DE GEMEENSCHAPPEN VAN KLOOSTER NIEUW SION

In het jaarverslag van 2020 werd aandacht besteed aan het vertrek van het jongerenklooster. Bij het napraten over dit vertrek werd zowel in het bestuur als in de werkgemeenschap de wens uitgesproken dat er opnieuw jongeren bij ons zouden wonen. Gaandeweg werd een plan ontwikkeld om jongeren tussen de 20 en 30 jaar te vragen tijdelijk lid van onze getijdengemeenschap te worden en van daaruit mee te bidden en te werken. Op die manier zouden zij met onze andere gemeenschappen tot de éne grote gemeenschap rond het klooster behoren. Om de verbondenheid tussen de gemeenschappen nog steviger te maken werd de begeleiding van deze jongeren toevertrouwd aan leden van de al bestaande woon- en getijdengemeenschap. Na een succesvolle wervingscampagne konden we vanaf april 2021 de eerste 8 jongeren – die in het voormalige noviciaat gingen wonen - verwelkomen. Zo ontstond een vierde deelgemeenschap, 'Jong Nieuw Sion' genaamd. Op die manier ging de getijdengemeenschap bestaan uit de leden van de woongemeenschap, uit degenen die buiten het klooster wonen maar zich wel hebben toegewijd aan het getijdengebed én de jongeren van 'Jong Nieuw Sion'. Op vrijdag 18 juni 2021 was het zover dat 26 mensen een kring rond het altaar in de kloosterkerk vormden en allen JA zeiden tegen de leefregels van de getijdengemeenschap. Sindsdien heeft onze getijdengemeenschap een officiële status. Belangrijker is echter dat de leden ervan maandelijks een vormingsavond met een daaraan voorafgaande maaltijd bijwonen en zo naar elkaar toegroeien. De woongemeenschap werd in 2021 – dankzij een huwelijk – met één volwassene uitgebreid en kreeg de tijd zich verder te stabiliseren. Een voorgenomen voorlichtingsavond in verband met een uitbreiding van de woongemeenschap werd vanwege de maatregelen uitgesteld.

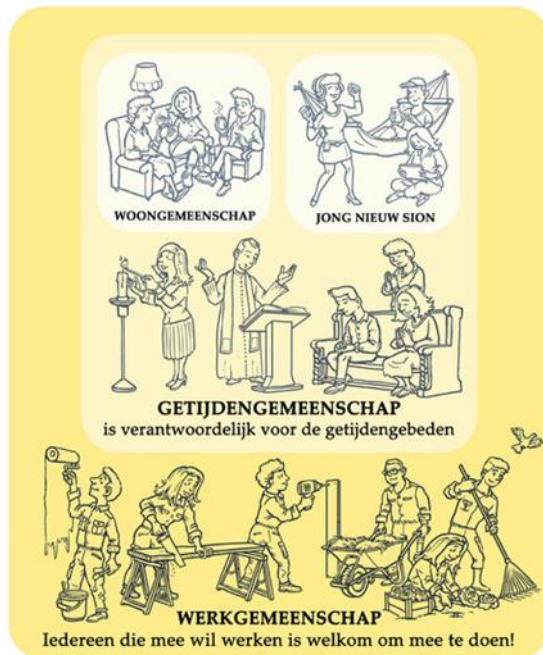
Vanwege de voorgenomen uitbreiding van de woongemeenschap werd een plan ontwikkeld om de werkhuizen grondig te renoveren. Bij die renovatie zouden meerdere vliegen in één klap worden geslagen, zoals het gaan gebruiken van de leegstaande zolders onder het dak, het isoleren van alle ruimten en vooral het creëren van extra appartementen voor de groeiende woongemeenschap. Hier gooide de vleermuis echter roet in het eten. Uit een natuurinventarisatie van de provincie Overijssel bleek dat er meerdere soorten vleermuizen op onze kloosterzolders huizen. Dat betekent dat er eerst een grondig vervolgonderzoek moet komen op grond waarvan de provincie moet beslissen wanneer de renovatie mag doorgaan. Dat proces kan twee jaar gaan duren. Met het oog hierop wordt nu onderzocht of een renovatie dan niet beter kan beginnen bij de voormalige kalverstal aan de rand van ons terrein.

Zes jongeren (van een groep van 8) die als tijdelijk lid van de getijdengemeenschap de gemeenschap 'Jong Nieuw Sion' vormen.

De werkgemeenschap – die onderhand uit 150 vrijwilligers bestaat – groeide flink doordat het team gastvrijheid zich fors uitbreidde. Zo kwamen er naast de poortwachters – die gedurende één week de poort bemensen – ook 'kloosterhulpen' en een groot aantal vrijwillige medewerkers voor de koffieschenkerij. De voornaamste taak van de kloosterhulpen is het verzorgen van het ontbijt voor de gasten in het gastenhuis; de overige leden van het team gastvrijheid helpen bij de bediening van de gasten in de koffieschenkerij. De wekelijkse klussendagen van de werkgemeenschap werden in afgeslankte vorm - waarbij vooral individueel werd gewerkt – voortgezet. Het onderlinge contact werd door een interne nieuwsbrief voor alle vrijwilligers zo goed mogelijk in stand gehouden. Om de waardering voor alle vrijwillige krachten tot uiting te brengen werd er tussen Kerst en Nieuwjaar een echte 'Klooster Nieuw Sion- kalender' rondgebracht.

INSTANDHOUDING RELIGIEUS EN CULTUREEL ERFGOED EN VERSTERKING ECONOMISCHE PIJLERS

Voor Stichting Nieuw Sion is de instandhouding van het cultureel en religieus erfgoed van het klooster een van onze voornaamste opgaven, waaraan we met inzet van vele krachten werken. Het project 'Beleef Nieuw Sion' dat op de instandhouding van dit erfgoed is gericht werd in 2021 gedeeltelijk uitgevoerd, al was er sprake van enige vertraging door de coronamaatregelen. Op 29 oktober werd het geheel gerenoveerde kloosterkerkhof opnieuw ingezegend. Ook werkte de klussenploeg aan het geschikt maken van de zogenaamde 'museumgang' voor een permanente mini-expositie over de geschiedenis van abdij Sion en het huidige Nieuw Sion. Twee ex-

jongerenkloosterlingen die zijn opgeleid tot kunsthistoricus en erfgoeddeskundige ontwierpen een museale opstelling. Ook werd een eerste fase van een nieuwe bewegwijzering gerealiseerd. In het voorjaar van 2022 hopen we dit project helemaal af te ronden.

Daarnaast werd volop gewerkt aan het versterken van de economische pijlers onder het klooster en dat is van groot belang om het cultureel en religieus erfgoed – zowel inhoudelijk als bouwkundig – in stand te houden. De meest in het oog springende aanpassing is de renovatie van de voormalige buitenkapel. Op deze plek werd met Pinksteren 2021 een koffieschenkerij geopend. Dankzij de inzet van vele vrijwilligers en betaalde krachten werd het oorspronkelijke houten tongewelf in deze ruimte in ere hersteld en werd een vide – die plaats biedt aan zo'n 25 gasten – gerealiseerd. In de gastentuin kwam een zogenaamd 'fluisterterras' waar gasten zich kunnen verpozen. Van meet af aan was de belangstelling voor deze schenkerij groot. Het team gastvrijheid met drie betaalde horeca-professionals en vele vrijwilligers moest de nodige kinderziekten overwinnen, maar was in december zover dat de gasten in het gastenhuis niet alleen een lunch maar ook een warme avondmaaltijd kan worden aangeboden.

Door de opening van de koffieschenkerij werd de toeloop naar het klooster zodanig groot dat het tijd werd om een nieuwe en grotere parkeerplaats te maken. Een van de Stichting IJssellandschap gepacht perceel opzij van de oprijlaan bleek een geschikte plek daarvoor. Dankzij onze tuinploeg en een grondverzetbedrijf beschikken we nu over een parkeerplaats voor zo'n 100 auto's.

In 2021 besloot het stichtingsbestuur groen licht te geven voor een andere economische pijler: een zogenaamde 'kloosterboerderij-brouwerij'. Het is de bedoeling dat er een kleinschalige brouwerij komt, die de gerst bij de boeren in de buurt betreft en hop uit onze eigen moestuin haalt. Daarmee kan op ambachtelijke wijze een eigen Sion-kloosterbier worden gebrouwen. Daartoe heeft de Stichting Nieuw Sion een aparte B.V. opgericht en is een samenwerkingsverband aangegaan met een deskundige brouwer die zijn sporen

heeft verdiend. De brouwketels zijn inmiddels geïnstalleerd zodat het eerste bier in het voorjaar van 2022 kan worden gebrouwen.

Zoals in iedere nieuwe bedrijfstak 'de kost voor de baat' uitgaat – zo is dat ook bij ons. Toch zijn we ervan overtuigd dat koffieschenkerij en kloosterboerderij-brouwerij op den duur zullen bijdragen aan een eigenstandige en winstgevende exploitatie van ons kloosterbedrijf. Op die manier kunnen we onze doelstelling van de instandhouding van ons cultureel en religieus erfgoed beter waarmaken.

Het interieur van de voormalige buitenkapel, sinds Pinksteren 2021 de koffieschenkerij van Klooster Nieuw Sion

NATUURBEHEER EN DUURZAAMHEID

Het beheer van onze buitenterreinen, die circa 4 hectare groot zijn, vroeg ook in 2021 veel aandacht. De opbrengst van onze moestuin werd vergroot onder andere doordat we iedere week met twee ploegen vrijwilligers gingen werken. De ene ploeg op maandag en de andere op de vrijdagse klussendag. Sinds de opening van de koffieschenkerij wordt een aanzienlijk deel van de oogst direct verwerkt in de maaltijden voor de gasten. Een ander deel wordt te koop aangeboden op de groentenkar bij de poort.

De aandacht van de tuinploeg werd niet alleen opgeëist door de aanleg van een nieuwe parkeerplaats maar ook door het achterstallig onderhoud aan de beukenbomen van de oprijlaan. Uit een inventarisatie bleek dat vele beuken waren aangetast door

korsthoutskoolzwam en plakoksels. Om gevaarlijke situaties te vermijden moesten 30 beuken worden gerooid. Inmiddels zijn er nieuwe boompjes teruggeplant.

Om de energiekosten terug te brengen werden diverse plannen voor verdere verduurzaming ontwikkeld zoals het plaatsen van extra zonnepanelen op het dak van de kalverstal en het treffen van isolatiemaatregelen bij de kapschuur en de koffieschenkerij. Bij de provincie Overijssel werden aanvragen gedaan om een deel van de kosten te vergoeden.

PROGRAMMA & VERHUUR

Hoewel het aantal groepsboekingen ook in dit tweede coronajaar sterk achterbleef konden we de schade beperken. Dat lukte vooral doordat we hebben ingezet op marketing om individuele gasten naar ons gastenhuis te halen. Dankzij de inspanningen van onze P.R. afdeling lukte het om de bezettingsgraad van ons gastenhuis van 30% naar 60 % te krijgen. Behalve een goede P.R. heeft het feit dat bijna alle andere gastenhuisen van kloosters gesloten waren ook een rol gespeeld. Daarnaast hebben creatieve aanpassingen aan de programma's van de kloosterfestivals en een tweede jaar waarin onze stiltecamping open was eveneens bijgedragen aan doorgaande inkomsten. In de relatieve rust van deze periode hebben we een aantal nieuwe programma's ontwikkeld, zoals een bijbelstudieretraite, een Paasretraite en meerdaagsen rondom dromen en het labrynt. In een van de binnenvierkanten is een bestaand provisorisch labrynt omgetoverd tot een meer permanent labrynt met beplanting.

Het gehele jaar overziend kan gesteld worden dat gasten veel vaker als individu of in kleine groepen naar Nieuw Sion zijn gekomen. Maar de toeloop hield aan. Hierin heeft de doorgaande aandacht van diverse media zeker een rol gespeeld. Zo maakte RTV-Oost in de advent een lange documentaire, werd een aflevering van 'Roderick zoekt licht' aan onze gezondheidsretraite gewijd en schreef het dagblad Trouw over onze stiltecamping.

‘Still’ uit een uitgebreide reportage van RTV-Oost opgenomen in december 2021

ONDERSTEUNENDE STRUCTUREN

Omdat Nieuw Sion nog steeds vooral een vrijwilligersorganisatie is, blijft de begeleiding van die vrijwilligers van groot belang. Onze vrijwilligerscoördinator heeft in samenspraak met de directie extra aandacht gegeven aan de introductie en begeleiding van vrijwilligers. Voor een goede communicatie met alle vrijwilligers en medewerkers werden de interne nieuwsbrieven - juist omdat grote vrijwilligersbijeenkomsten niet door konden gaan - extra belangrijk. Ze verschenen in een frequentie van eenmaal per maand. Ook voerde de vrijwilligerscoördinator vele zogenaamde ‘Sion-gesprekken’ met individuele vrijwilligers over hun welbevinden. Daarnaast kwamen er introductiebijeenkomsten voor kleine groepjes nieuwe vrijwilligers. Deze bijeenkomsten droegen eraan bij om nieuwe vrijwilligers een goede start te geven binnen de groter wordende organisatie. Tenslotte werd een bescheiden begin gemaakt met vormingsbijeenkomsten voor het team gastvrijheid en de betaalde medewerkers van de koffieschenkerij. Daarbij werd vooral aandacht besteed aan het verlenen van gastvrijheid in de geest van de Regel van Benedictus.

FINANCIËN & FONDSSENWERVING

De realisatie over 2021 vertoont een sterke ontwikkeling van de activiteiten, met name door de groei in eigen programma-activiteiten en de start van de koffieschenkerij met het ‘winkeltje’ en de catering voor gasten. Daar staat een flinke stijging van de personeelskosten voor met name de koffieschenkerij tegenover.

De koffieschenkerij die in 2021 is geopend heeft ook een forse investering geveerd, die voor een groot deel bekostigd kon worden uit subsidies en giften. Daarnaast is

geïnvesteed in de apparatuur voor een kleinschalige bierbrouwerij, welke in samenwerking met een ervaren brouwer ontwikkeld wordt, en die in 2022 zal worden geopend. Ook hiervoor is een (Europese) subsidie ontvangen.

Om minder afhankelijk te worden van conjuncturele verschuivingen – zoals die door de coronacrisis – en om bij verbouwingen en renovaties niet helemaal afhankelijk te zijn van de goedgeefsheid van fondsen, zijn we voor de Kerst begonnen met een wervingscampagne voor permanente donateurs die we ‘Vrienden van Sion’ noemen. De eerste respons op die acties was hoopgevend. Ook een aantal grotere fondsen en stichtingen bleef ons steunen: zo ontvingen we een aanzienlijk deel van de kosten van de realisatie van de koffieschenkerij uit deze bronnen. Dat is maar goed ook, want de voortvarende ontwikkeling van het kloostercomplex zorgt ervoor dat onze investeringen en daarmee onze afschrijvingen toenemen. Zonder de steun van particulieren en fondsen zou die last echter nog veel groter zijn geweest.

DANKBAARHEID

In dankbaarheid voor het in ons gestelde vertrouwen en terugblikkend op een positieve samenwerking met het stichtingsbestuur en de medewerkers en vrijwilligers van Nieuw Sion sluiten we dit directieverslag af.

Marten IJmker en Peter Dullaert,
directie Klooster Nieuw Sion.